GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata kwartalna złp. 12. — **N**[ER] **132.** — *Pojedynczy numer na welinowym papierze gr. 10.*

PONIEDZIAŁEK DNIA 13 CZERWCA 1831 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzień	godzina	Barometr na 0° r.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
	7	27 3, 763	+10. 4	+ 5,4		pochmurno	deszcz.
11.	12	,, 4, 295	+14. 3	+ 6,8	zachodni mocny	,, ,,	
	3	,, 3, 823	+12. 3	+ 8,5	Połud: wa średni	chmury	,,
	9	,, 4, 076	+10. 9	+ 4,0	połnoc za. słaby	,, ,,	grzmot.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Warszawa 10 *Czerwca.* — Udzielamy czytelnikom naszym proiekt do zmiany Rządu, izbie poselskiéy przedstawiony, nad którym dziś iuż drugi dzień toczy się dyskussya.

Izby Senatorska i Poselska. — Na wniosek kommissyów seymowych i po wysłuchaniu tychże kommissyów, przekonawszy się o potrzebie zaprowadzenia niektórych zmian w uchwale z dnia 29 stycznia r. b. Rząd Narodowy stanowiącey, w celu nadania większéy iednostayności i sprężystości działaniom Rządu, uchwaliły i uchwalaią co następuie:

Art. 1. Rząd Narodowy uchwałą swą z 29 stycznia r. b. pięciu osobom poruczony, powierzonym zostaie odtąd Namiestnikowi Królestwa przez Izby połączone, niezwłocznie wybrać się maiącemu.

Art. 2. Izby Seymowe wybiorą podobnież Prezesa Rady ministrów, który zastępować będzie Namiestnika na iego wezwanie, lub na przypadek bądź choroby, bądź śmierci tegoż.

Art. 3. Namiestnik Królestwa i Rada Ministrów z Prezesa i sześciu ministrów wydziałów rządowych złożona, zarządzać maią, stosownie do przepisów Konstytucyi i praw istnieiących, sprawami publicznemi Królestwa; zdanie iednak Namiestnika iedynie iest stanowcze, a Prezes Rady i ministrowie mieć będą głos doradczy. Każde postanowienie Namiestnika lub iego zastępcy w imieniu Rządu Narodowego wychodzić ma, i ażeby było obowiązuiące, wydane bydź powinno w Radzie i zaświadczone podpisem iednego z Ministrów Radę składaiących.

Art. 4. Głos stanowczy artykułem z dnia 24. stycznia r. b. Naczelnemu Wodzowi w Rządzie Narodowym nadany, w skutek ziednoczenia władzy naywyższey w iedney osobie, nie będzie iuż miał mieysca.

Art. 5. Prawo ułaskawienia, z wyłączeniem za zbrodnią stanu, artykułem 12. uchwały z dnia 29. stycznia r. b. Rządowi Narodowemu nadane, odtąd bez tego wyłączenia do attrybucyi Namiestnika należeć ma; gdyby iednak

minister, za czynności z urzędowania wynikaiące, skazany na kary kryminalne, odwoływał się do łaski, prośba ta iedynie do łaski, przez seym rozpoznaną i zadecydowaną bydź może.

Art. 6. Wszelkie inne przepisy uchwałą z dnia 29 stycznia r. b. obięte, obecną uchwałą nie zmienione, pozostaią również iak odpowiedzialność ministrów, w nienaruszoney mocy.

Wykonanie niniejszéy uchwały poleca się Rządowi Narodowemu.

Na przedstawienie Rządu Narodowego: iż Kredyt dla Kommissyi Rządowey Woyny i dla Intendenta Jlnego uchwałami z dnia 1 lutego i 9 marca b. r. otworzony, bliskim iest wyczerpania, po wysłuchaniu Kommissyów uchwalaią co następuie:

Art. 1. Rząd Narodowy upoważniony zostaie do otworzenia tymczasowego Kredytu, na rachuuek kwartału trzeciego roku bieżącego.

1. dla Kommis. Rząd. Woyny zł. 12,000,000

2. dla Intend. Jlnego woyska zł. 2,000,000

Art. 2. Zarządzenie obecnie otworzonym kredytem, iako też zarządzenie poboru podatków już exystuiących, lub dla zaspokoienia kredytu tego nowo uchwalonych i uchwalić się maiących, oraz użycie w tym celu kapitałów własnością Narodową będących, bądź gotowych bądź z pożyczki osiągnąć się mogących, mieysce mieć będzie stósownie do przepisów artykułów 2 i 3 Uchwały Seymowey z dnia 3 lutego b. r.

Art. 3. Wykonanie niniejszey uchwały, poleca się Rządowi Narodowemu.

Dan w Warszawie d. 8 czerwca 1831 r.

Marszałek Izby Pos. Prezyduiący w Senacie
Wł. Hr. *Ostrowski.* *Miączyński.*
Sekret. Izby Posels. Sekretarz Senatu
Xawery *Czarnocki.* Senator Kasztalan
Deputowany z Okręgu Stanisławowskiego. J. U. *Niemcewicz.*

Gazeta Rządowa Pruska donosi z Elku 27 Maia. „Korpus *Sakena* zaiął niedaleko od granicy naszéy pod Raygrodem korzystne, łatwe do bronienia stanowisko. Przez przekopanie grobli zupełnie zostały zalane bagna Boberskie ciągnące się od Goniądza, w skutek czego woda w wielkiém ieziorze raygrodzkiem opadła na półtory stopy. Wspomniony korpus ma liczyć 5500 ludzi i 14 dział. O dwóch głównych woyskach, stoiących na przeciwko siebie, to tylko wiadomo, że wczoray stoczono wielką morderczą bitwę w Ostrołęce i iéy okolicach, któréy wypadek był nie korzystny dla Polaków i w skutek któréy się cofnęli. Wielu odciętych Polaków ma się znaydować w borach raygrodzkich, które w części stoią w płomieniach. Droga do Białego Stoku w skutku ostatnich wypadków znowu iest wolna i bezpiecznie po niéy podróżewać można.

Z Tylży donoszą 28 maia. Tak woyska rossyyskie iak i powstańcy oddalili się od granicy bliskiéy naszego miasta. Pierwsi, których liczbę podaią na 10,000 ludzi, mieli znowu opuścić Jorborg i skoncentrować się przed Nowem Miastem. O powstańcach dowiaduiemy się, iż się licznie zebrali koło Telsz. Swiadkowie naoczni zapewniaią, że woyska rossyyskie zaymuiąc na nowo powstałe włości, bardzo łagodnie postępowali.

Gazeta Królewiecka z d. 30 maia donosi z Klaypedy: że powstańcy litewscy zbieraią się znowu w wielkiéy liczbie na granicy pruskiéy i zdaią się chcieć wyprzeć woysko rossyyskie z Połągi i dosiągnąć wybrzeża morskiego.

Wiadomość że Jenerał *Gielgud* sforsował pozycyą pod Raygrodem dnia 3o maia i rozbił korpus *Sakena*, z różnych stron się potwierdza; a nawet i przez Berlin dokąd sztafeta przyszła z Elku z doniesieniem o tem ważnem zwycięstwie.

Feldmarszałek *Dybicz* stoi w Rożanie, jen.

Witt w Pułtusku; woysko rossyyskie za Narwią wynosi 36,000. Za korpusem jen. *Gielgud* posłali Rossyanie blisko 20,000 z 40 działami; gwardya ich iest podzielona: jedna część z Dybiczem, druga przeciw *Gielgudowi*. Z Lubelskiego jenerał *Kreutz* przeniósł się w Podlaskie, a mieysce jego zaymuie *Rydiger* z *Dawidowem*. Biegaią wieści, że znany w Warszawie jen. *Knorring* posłany przeciwko jenerałowi *Chłapowskiemu*. Dowódca pod Wawrem jenerał *Geismar*, został oddany pod sąd woienny; toż samo miało w tych dniach spotkać i jenerała *Rosen*.

Przez władze woysko pruskie, w Xięztwie Poznańskiem, zgłosił się do naszych władz, doktor z Petersburga, który ma być biegłym w leczeniu cholery; ofiaruie swoie usługi i zaręcza, że się chce oddać pod dozór władzy mieyscowéy, niewdawać się w żadne korrespondencye i kwestye polityczne. Rząd Narodowy przyiął tę ofiarę; każe pod strażą sprowadzić doktora. Na radzie lekarskiéy odkryie swoie sposoby leczenia cholery i widoki swoie w téy chorobie, a jeżeli nic nowego nie doniesie, o czemby nasi lekarze nie wiedzieli, będzie napowrót z podziękowaniem i stósownem wynadgrodzeniem, odprowadzony tam, zkąd przybył.

Młody xiążę *Poniatowski*, syn adoptowany hrabiny Tyszkiewiczowéy, siostry bohatera naszego xięcia Józefa, który się iuż zaszczytnie z męztwa dał poznać w wyprawie Francuzów do Algieru, przybył onegday do Warszawy i będzie walczył za sprawę oyczyzny. Młodzieniec ten mieszka przy ulicy Sto Jerskiéy w pałacu swoiéy matki.

Nowy sposób woiowania Moskali. — Zapewne w skutek wielkich narad woiennych w obozie *Dybicza*, uznano za nieomylny środek pokonania nas, zwróceniem wszystkich strzałów szczególniéy na officerów naszych. Rozkaz ten wypełnili w bitwie pod Ostrołęką, strzelcy pułków finlandzkich, skutek iednak zamierzony osiągniętym nie został. W prawdzie opłakuiemy zgon wielkiéy liczby naszéy wyborowéy młodzieży, która z rąk tych naiezdniczych morderców śmierć poniosła, lecz pomimo tego nie upadła nasza sprawa, iak się może wodzowi nieprzyiacielskiemu zdawało. Żołnierz nasz nie biie się powodowany przykładem officerów, ale sam z własnego popędu na wyścigi z nimi idzie przelewać krew za świętą sprawę swego kraiu. Wśród zbroynych szeregów naszych wieśniaków, uczy się młodzież przeznaczona z czasem na ich przewodców, znosić ze stałością trudy boju i biedz na śmierć chwalebną. Trudnoby było wyrzec dzisiay, kto w szeregach Polskiego woyska zagrzewa do świętéy walki, czy żołnierze czy officerowie. Wzaiemnie wspieraią się zapałem swoim, każdy iest przykładem dla innych, i każdy przykładem innych ożywiony, bieży z ochotą, ażeby się iak nayprędzéy zetrzeć z tłumami naiezdników. I ta więc rachuba moskiewskiego despotyzmu zawiedzioną została. Omylili się wodzowie woysk rossyyskich mniemaiąc, że tylko iedna klassa mieszkańców poymuie wielkość naszego powstania. Każdy zarówno nią przeięty. Nietylko przez rozumowanie uczy się Polak miłości oyczyzny, żywe uczucie zarówno ią daie poznać każdemu. Wtedy dopiero dumny naiezdca zdoła przytłumić zapał narodowy Polski, skoro ostatni z kmiotków naszych legnie na polu bitwy. Nie na kilku albo kilkunastu osobach polega dobre powodzenie naszych woysk, ale na wielkości pobudek, które nam oręż podały do ręki. Nie zabraknie Polszcze na bohaterach, dopóki w tak świętéy sprawie, iaką iest dzisieysza, walczyć będziemy. Śmierć iednego a mężnych pobudza do męstwa tysiące innych. Gdzie idzie o życie wspólnéy wszystkim matki, tam śmierć

brata lub syna, nie odeymie zapału, ale nowy zapał zrodzi.

Listy z Galicyi, o powstaniu Podolskiem są nader sprzeczne. Teraz znowu donoszą: iż powstańcy przemogli pograniczne oddziały rossyyskie koło Satanowa; że Satanów iest przez nich obsadzony, i że Rossyanie między króremi kilkunastu officerów, schronili się do Galicyi do Tarnopola. W téy okolicy ma kierować poruszeniem zręczny, śmiały i waleczny kapitan *Nyko*, który się w Warszawie pod czas rewolucyi odznaczył. — Wieść także biegała na pograniczu: iż ieden z naszych jenerałów przybył osobiście na Podole; temu niewierzymy.

Gazety pruskie donoszą, iż po zaięciu Raygroda woysko polskie ruszyło ku Augustowu gdzie się znaczne siły rossyyskie zgromadziły. O powstaniach litewskich nie zawieraią też gazety żadnych wiadomości.

Zawarto kilka zakładów o znaczne kwoty na lazarety woyskowe, czy proiekt zmiany Rządu będzie przez seym przyięty lub nie.

Ulubiony poeta i żołnierz w pułku 5go strzelców pieszych Raynold Suchodolski raniony został ciężko pod Ostrołęką. Po odbytéy operacyi, w skutku którey wyięta z rany kula, niebezpieczeństwo wszelkie minęło i wkrótce waleczny powróci do szeregów.

Niedawno żona iednego z officerów rossyyskich, pozostała od chwili rewolucyi w Warszawie, wyiechała za paszportem do Prus. Co do néy wcale nie zachowywano przepisów mniemanéy pograniczney kwarantanny; i to nowy dowód pruskiéy neutralności.

W czasie uczty danéy woysku przez Gwardyą narodową w ogrodzie Krasińskich, wielu jeńców Rossyyskich przypatruiących się zabawie nie chcieli własnym oczom wierzyć, gdy w tańcu Polskim Żołnierze odbiiali Damy Officerom; ieden z nich nakoniec rzekł: „ Jak oni mogą słuchać roskazów swych starszych, gdy tak są poufali; to nie po naszemu. “ Słysząc to nasz Kanonier odpowie: „ Kochamy naszych walecznych Officerów, iesteśmy im posłuszni, bo walczą mężnie obok nas, a w spoczynku dowodzą uprzeymością, że my i oni równie chętnie poświęcamy życie dla oyczyzny.

DONIESIENIA.

Podpisany Zastępca Woyta gminy okręgowey Chrzanów i Notaryusz w skutek polecenia Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowe z Okręgiem z dnia 25 Maja b. r. Nro 1727 zawiadomia ninieyszem publiczność chęć kupna maiącą, iż w dniu 20 Czerwca b. r. o godzinie 10 z rana w miasteczku Trzebini w gminie okręgowey Młoszowa rozpocznie się sprzedaż ruchomości po niegdy P. Józefie Wędrychowskim Zastępcy Wóyta miasteczka Trzebini inwentarzem z d. 1 Września 1828 r. obiętych przez publiczną licytacyą; każdy życzący sobie nabycia z tych ruchomości, zechce się w oznaczonym czasie i mieyscu z gotowemi pieniądzmi ogłosić. — W Chrzanowie d. 5 Czerwca 1831 r. Ignacy *Dorau* Z. Wóyta G. Chrzanów i Not.

W skutek polecenia Trybunału I. Instancyi d. 2 Grudnia 1830 r. N. 4254 podpisany podaie do wiadomości publiczney iż w dniu (15) Czerwca r. b. 1831 o godzinie 9tey z rana rozpocznie się licytacya we wsi Sance w okręgu Wolnego Miasta Krakowa sytuowaney różnych ruchomości po niegdy Józefie Gołuchowskim pozostałych, a to za gotową courant zapłatę. Chęć zatem licytowania maiących zaprasza się.

W Krakowie 7 Czerwca 1831 r. Andrzey *Jaroszewski* Notaryusz Pub.

Osoba uzdatniona na Kommissarza lub Plenipotenta, życzy sobie weyśdź w takowe obowiązki; wiadomość mieć można w Redakcyi Gazety Krakowskiey.